

پای صحبت يك استاد موفق جواهرسازی

بادوونیم میلیون شروع کن

در زمینه بازار کار تجربی، در این شماره به سراغ رشته طلا و جواهرسازی رفتیم؛ رشته‌ای پردرآمد که علاقه‌مندان زیادی بین هنرجویان و نوجوانان دارد. پای صحبت یکی از استادکارهای موفق جواهرسازی یزد نشستیم که این روزها با هنرجویان، هم در آموزشگاه و هم در کارگاه خود سروکار دارد. آقای مهدی ستارزاده فردی حدود ۳۷ سال در حوزه طلا و جواهرسازی کار و شاگردان زیادی تربیت کرده است. او این روزها با هنرستان‌های یزد همکاری می‌کند. گفت‌وگوی صمیمانه ما با ایشان را بخوانید.

کسی که می‌خواهد آموزش ببیند، طبق سرفصل فنی و حرفه‌ای باید پایه و زمینه کار را یاد بگیرد و مدتی تجربه کسب کند. فکر می‌کنم یک سال برای حرفه‌ای شدن در این زمینه زمان مناسبی است.

آقای ستارزاده داستان زندگی شغلی شما برای مخاطبان ما جالب خواهد بود. ابتدا بفرمایید از چه زمانی و چگونه وارد کار طلا و جواهرسازی شدید و چه فرآیندی را طی کردید؟ من از طریق یکی از اقوام (پسرخاله‌ام) از حدود دوازده سالگی وارد رشته طلاسازی شدم و در زمینه کارهای دستی وارد زرگری شدم و زنجیرسازی را از ایشان آموختم. تاکنون در حدود ۳۷ سال است که تمامی کارهای دستی و ماشینی را در طلاسازی پشت سر گذاشته‌ام. از ملیله و کلکته و کارهای پرسی و ریختنی را انجام داده‌ام. بعد از برگشتن از سربازی، در یزد، با یکی از دوستانم به نام آقای مریبی، کارگاه «زرین‌النگو» راه‌اندازی کردیم که در زمان خودش سرآمد بود. النگوی مفتولی درست می‌کردیم.

طراحی یک حرفه بسیار عالی و برای شروع کار جواهرسازی در بازار طلا بسیار مهم و نیاز است. اولین نکته داشتن صبر و حوصله است. باید ایده‌پردازی کرد و خلاقیت به خرج داد. چون در این کار شما باید خلق کردن بلد باشید و سپس کار با نرم‌افزارها را یاد بگیرید. در حال حاضر نرم‌افزارهای خوبی برای طراحی جواهرسازی وجود دارند. مثلاً نرم‌افزار ماتریکس به‌صورت سه‌بعدی برای شما طراحی انجام می‌دهد و شما حتی می‌توانید وزن کار تولیدی خود را در هنگام طراحی مشخص کنید.

آقای ستارزاده داستانی که فرمودید برای طراحی جواهرات موردنیازند، دقیقاً کدام‌ها هستند؟

نرم‌افزار «کورل» برای طراحی اسامی روی طلا که با لیزر انجام می‌شود. به‌وسیله این نرم‌افزار کدگذاری می‌شود. نرم‌افزار «آرک» که به کمک آن می‌توان نقش‌های روی النگوها را طراحی کرد. اگر کسی می‌خواهد در حوزه طراحی جواهرسازی کار کند، باید این نرم‌افزارها و ابزارهای دیگر را بشناسد و در کار با آنها مهارت لازم را به دست آورد.

مهارت در زمینه کار با این نرم‌افزارها برای ارتقا چه قدر است؟

بازار کار طراحی جواهرسازی چه اهمیتی دارد؟

شما استادکار حوزه جواهرسازی هستید. به نظر تان مدت‌زمانی که هر فرد باید برای ورود به کار ساخت طلا و حرفه‌ای شدن در حوزه جواهرسازی آموزش ببینید، چه قدر است؟

حدود سال ۷۸ به دبی رفتم. در آنجا مهارت‌های جدیدی در طلاسازی، به‌ویژه کار با دستگاه رادیم، که رنگ طلا را سفید می‌کرد، آموختم. الان هنوز آن دستگاه را دارم. یک قوطی کوچک بود که یک گرم فلز رادیم در آن حل شده بود و حالت قلمی بود. چون کارهای نگین‌دار در یزد خریدار کمی داشتند و فروش خوب نبود، برای زیباتر شدن کارها و فروش بیشتر جواهراتمان، با قلم‌های الماس تراشی روی کار ایجاد و با رادیم رنگ سفید ایجاد می‌کردیم. به این ترتیب فروش خوبی به دست آوردیم و کارهایمان را به‌تدریج به شهرهای اطراف مثل کرمان و رفسنجان و بندرعباس و شیراز و اصفهان می‌فرستادیم.

شما استادکار حوزه جواهرسازی هستید. به نظر تان مدت‌زمانی که هر فرد باید برای ورود به کار ساخت طلا و حرفه‌ای شدن در حوزه جواهرسازی آموزش ببینید، چه قدر است؟

شما سن و جنسیت چه اندازه مهم است؟

دختر و پسر در جواهرسازی فرقی ندارند. هم‌اکنون هم دختران و هم پسران زیادی در رشته طلا و جواهرسازی به کار مشغول و بسیار هم موفق هستند.

من یک مطلب را از مدیر کارخانه‌های بزرگ چین خواندم که خیلی جالب بود. نوشته بود، شرکتی در کشوری دیگر به ما پیشنهاد طراحی دستگاهی را داده بود. من طراحی را از همان کشور استخدام کردم تا بینم ذائقه مردم و جامعه آن کشور در مورد تولیدی که من می‌خواهم انجام بدهم چگونه است.

در مورد طلاسازی هم همین‌طور است. چون مخاطب اصلی کار ما خانم‌ها هستند، خانم‌هایی که در طلاسازی مشغول به کارند، در شناسایی ذائقه آن‌ها می‌توانند بسیار خوب عمل کنند و نقش مهمی داشته باشند. سن هم خیلی مطرح نیست. از هر سنی می‌توان در این حرفه مشغول به کار شد.

فرصت‌های شغلی رشته جواهرسازی در ایران و خود یزد چگونه است و به نظر شما چه فردی در بازار طلا

و جواهرسازی موفق می‌شود؟

در خود یزد حدود ۲۰۰۰ طلاساز داریم. حدود ۷۰۰ تا ۸۰۰ نفرشان پروانه کسب دارند. تعدادی هم با پروانه صنایع دستی کار انجام می‌دهند. این شغل هم درآمد خوبی دارد و هم گنجایش

مهارت در طراحی و کار با نرم‌افزار رایانه‌ای برای طلاسازی از آن نظر اهمیت بسیار بالایی دارد که در کار طلاسازی، با توجه به گران بودن محصولات و دستگاه‌ها، امکان آب‌کردن مجدد و طراحی دوباره بسیار سخت و هزینه‌بر است و امکان آزمون و خطا در این کار نداریم. بنابراین مهارت بالا در کار با نرم‌افزارهای رایانه‌ای نیاز است. آزمون و خطا را باید قبل از شروع کار و در هنگام کار با نرم‌افزار انجام داد و بعد اقدام به ساخت طلا کرد.

به نظر تان چه میزان دانش نظری و کتابی برای ورود به بازار طلا و جواهرسازی و چه میزان هم مهارت عملی و تجربی لازم است؟

دانش نظری مهم است، اما در عمل باید خودش را نشان دهد. اگر وارد بازار کار نشویم، در یادگیری دانش نظری جواهرسازی هیچ فایده‌ای نیست.

تا شخصی نداند و لمس نکند چگونه با فلزهای طلا و نقره کار کند، محاسبه انجام دهد و کسر و کمبود آن را در هنگام طراحی محاسبه کند، دانش نظری نمی‌تواند مؤثر باشد.

این کار خلاقیت هم می‌خواهد. الان مثل قدیم نیست. ذائقه‌ها بسیار تغییر کرده‌اند و بازار، کارهای سال‌های گذشته را نمی‌پذیرد.

مخاطبان این حوزه بیشتر دخترند یا پسر؟ به نظر

فقط مقداری راهنمایی می‌خواهند. باید در کارآموزی برخی کارهای تخصصی مثل تهیه ابزار و چگونگی کار با آن‌ها را یاد بگیرند که مهم است و بقیه را باید در بازار یاد بگیرید.

🗨️ همه می‌دانیم که طلا بسیار باارزش و گران است. به نظر تان امکان دارد فردی بتواند با سرمایه‌ای اندک در حوزه طلا و جواهر شروع به کار تولیدی و ساخت زیورآلات کند؟

من همیشه گفته‌ام، کار تولیدی در این حوزه را می‌توان با سرمایه اندکی شروع کرد. البته دشوار است، ولی امکان‌پذیر است. هنرجوایی که اینجا می‌آیند، با حدود یک میلیون و چهارصد پانصد هزار تومان ابزار تهیه می‌کنند و حدود پنجاه گرم (یک میلیون) هم نقره می‌خرند. با این‌ها می‌توانند کار و یادگیری را شروع کنند. البته ما ابزارهای بزرگ‌تر هم داریم که قیمت بالاتری دارند. برای مثال دستگاهی داریم که حدود ۴۰ تا ۵۰ میلیون تومان قیمت دارد، اما هنرچوها می‌توانند به صورت خدماتی در مکان‌های مشخص کار کنند. همین‌جا در یزد مکان‌هایی وجود دارند که با دریافت هزینه محدودی، به صورت خدماتی بسیاری از ابزارها و مفتول و مواد را در اختیار آن‌ها قرار می‌دهند. آموزشگاه و کارگاه خود ما این کار را انجام می‌دهد. مکان‌های دیگری هم وجود دارند که این‌گونه کار می‌کنند. با ده میلیون می‌توان در یک کارگاه کوچک شروع به کار کرد، مواد کار را هم می‌توان در شروع از نقره، مس و برنج استفاده کرد. کار مس و برنج صددرصد سود است.

فرصت‌های شغلی بالایی در زمینه زیورآلات و طلا و جواهر وجود دارد.

زیورآلات هم فقط طلا نیست. برای طراحی زیورآلات می‌توان از مواد دیگر مثل نقره، مس، برنج و حتی پارچه استفاده کرد.

🗨️ چه جالب! چگونه می‌توان از پارچه زیورآلات تهیه کرد؟

اولین پارچه طلا را ما یزدی‌ها تولید کردیم که به کشورهای دیگر هم صادر شده است. به آن پارچه زربفت (زربافت) می‌گفتند. این پارچه از یک سیم نقره، یک سیم طلا و یک نخ ابریشم بافته می‌شده است.

🗨️ با توجه به اینکه با بچه‌های هنرستانی هم سروکار دارید و می‌دانید چه آموزش‌هایی می‌بینند، به نظر شما برای ورود یک هنرجوی هنرستان به بازار کار چه مراحل باید طی شوند؟

ورود به بازار کار در هر رشته‌ای هنرچوها اول باید شاخه کاری خود را مشخص کنند. در طلا و جواهرسازی هم همین است. می‌خواهند در حوزه ریخته‌گری کار کنند، در حوزه فروش می‌خواهند کار کنند، در حوزه ساخت جواهرات سنتی یا النگو می‌خواهند کار کنند، و حتی اگر می‌خواهند به صورت سنتی یا مدرن با دستگاه‌های پیشرفته کار کنند، باید این‌ها را مشخص کنند. هنرچوها بعد از اینکه آموزش دیدند، می‌توانند به راحتی وارد بازار کار شوند.